

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

17. november 2006

J. nr.: 3725

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 26. oktober 2006 (Ad FLF alm. del) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 66:

Spørgsmål nr. 66:

”Vil ministeren i forlængelse af ministerens besvarelse af FLF alm. del – samrådssp. O om stigningen i skulderrsår hos svin den 26. oktober 2006, oplyse, om skulderrsår hos svin skyldes driftslederens manglende omhu eller staldsystemet?”

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Skulderrsår hos søer er karakteriseret ved en læsion over skulderbladet. Denne læsion kan inddrage overhuden og være af overfladisk karakter, men læsionen kan også inddrage dybereliggende væv og knogle. Skulderrsår hos søer kan inddeles i graderne 0 til 4 efter en vurdering af læsionens karakter:

- Grad 0, 1, 2: læsioner som inddrager over- og læderhud, men ikke underhuden, ringe granulationsvævsdannelse
- Grad 3: læsioner af mere kronisk karakter, som inddrager underhuden, der ses voldsom granulationsvævsdannelse
- Grad 4: læsioner med blotlagt skulderknogle/knoglenyannelser

Skulderrsår opstår som følge af en vedvarende trykpåvirkning på vævet over en længere periode (liggesår). Denne trykpåvirkning overstiger trykket i vævets små kar og derved udsættes vævet for iltmangel og dør. Særligt udsat er områder med overfladisk beliggende knogler. Af samme årsag er særligt udsatte dyr bl.a. magre dyr og dyr, som ligger meget ned f.eks. på grund af sti- eller boksudformning eller pga sygdom. Andre faktorer, som kan øge risikoen for skulderrsår, er vådt og fugtigt underlag, spaltegulve med niveau forskelle og et slidt betongulv. Muligvis kan der også være tale om genetisk disponering.

Af Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 18. november 2003 om skulderris hos søer fremgår det, at Rådet anser udviklingen af kroniske skulderris hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Dette kan eksempelvis gøres ved at give søerne et blødt underlag, jf. ovenstående årsagsfaktorer. Rådet finder, at udviklingen af kroniske skulderris påfører dyrene en ikke ubetydelig smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe og er dyreværns mæssigt stærkt kritisabelt i strid med dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Sværere grader af skulderris (grad 3 og 4) kan afhele forholdsvis hurtigt med dannelse af ar, når søerne tilbydes en anden opstaldningsform med et blødere underlag. Det er ikke plausibelt, at mildere grader af skulderris (grad 1 og 2), der jo kommer før sværere grader af skulderris (grad 3 og 4), kan stå ubemærket hen i en svinebesætning, der overholder reglerne vedr. dagligt tilsyn af dyrene¹. Normalt vil besætningsejeren også kunne erkende, når en mild grad af skulderris (grad 1 og 2) har udviklet sig til en svær grad af skulderris (grad 3 og 4), der ofte er sæde for voldsom granulationsvævsvæddannelse eller knoglenyddannelse som tegn på en længerevarende tilstand. Uanset at et skulderris af svær grad senere heler op, kan besætningsejeren, hvis dyrene har været tilset forsvarligt, derfor ikke være uvidende om, at soen har haft et skulderris.

Skulderris ses ikke i alle produktionssystemer. Opståen af skulderris kan således være nemt eller vanskeligt at undgå. I de besætninger, hvor der er problemer med skulderris, er det såvel driftlederens omhu ved tilsynet med dyrene som staldsystemet, der kan være medvirkende årsag til udviklingen af et skulderris. Herudover er der muligvis også tale om, at visse søer er disponeret genetisk for udvikling af skulderris. Dette fratager dog ikke besætningsejeren ansvaret for, at behandle dyrene forsvarligt og gribe ind såfremt, der konstateres skulderris.”

Lars Barfoed

/Birgit Gottlieb

¹ Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §9.